

به م جوړه تو ددانی منداله که ی خوت ده پاریزی

SORANI

کلوربوون (karies) به ددانی منداله که ت زیان ده که به نیئت

کلوربوونی ددان نه خوشیبه که که له سهره تاوه زیان به دهره وهی ددان ده که به نی. و دهورده له وانیه ددانه که کون بیت.

ناسانترین رنگای بهر گری کردن له کلوربوونی ددان شوشتنی ددانه به فلچه و کریمیکی ددان که ماده ی فلوری (fluor) تیدا بیت. ئەم کار مپیوسته هه موو رۆژیک نه نجام بدریت - به لگه ی زانستی به دهسته وهیه که ئەمه کاریگری ههیه.

منداله هه به جوو که کان بوشوشتنی ددانیان به فلچه، پیوستییا به یارمه تی ههیه!

یارمه تی منداله بچوو که کان بدنه کاتی به فلچه ددانیان ده شۆن. مندال که که به یشته ته مه نی قوتابخانه نه و جار ده توانی

بوخوی به شیوه یه کی راست فلچه له ددانی بدا. که میک کریمی فلور داری ددان (fluortandkräm) له سهر

فلچه یه کی ددانی مندالان دانی وه مووشه ویک له دوی ناخرژم به و دی ددانی منداله که به فلچه بشۆن.

له پاشان که ناوه له ده می منداله که وه ده دن هه موو کریمی ددانه که مه شۆنه وه. بوئه و منداله بچوو کانه که ناتوانن

کریمی ددانه که تف که نه وه ده بی نه نداد هی کریمی ددانه که به قه دنیو کی به نجه ی بچوو کی دهستی منداله که بی!

فلور چیه وچ کاریگریه کی ههیه؟

فلور ماده یه که که له سروشتدا ههیه، بوئمونه له ناوی خوار دنه وه دا. زور به ی کریمه جوړا و جوړه کانی ددان ماده ی

فلوریان تیدا یه. فلور پاریز گاری ددان له دزی کلوری به هیژ ده کات.

مروفت بو یار استنی ددان ده توانی شتیکی تریکا؟

گرنگه که مروفت که م که موزو ووشته خوا. نو قفل و خوار دنه وهی شیرین له نیوان ژمه کانداه مه تر سی بو کلوربوونی ددان

زیاده کات. ناموز گاریه کی پاش نه وهیه که مندال به کجار له هه فته دا نو قفل بخوا که به سویدی بیی ده لئین

"lördagsgodis" واته نو قلی شه ممه و پاشان به فلچه ددانی منداله که بشۆن. له پاش خوار دنه وهی شیرین

ناو خوار دنه وه باشه.

بوئه وانیه ی به و دی ددانیان ناشۆن نه گهر گیرا وهیه که له ده میان وهر دن که فلوری تیدا یه ددانه کاتیان ده پاریزیت.

له ده مه و دانی گیرا وهیه که که فلوری تیدا یه نه نیا بوئه و مندالانه ده گونجی که که میک گهر وهر ترین چونکه گیرا وهیه که

ناییت قووت بدریت. نه وه شه ده گونجی که ددانه کان لاکتیکیان لیبدریت که فلوری تیدا ییت. ئەم کاره له لای دکتوری ددان

یان نه خوشه وانی پاکر دنه وهی ددان (tandhygienist) نه نجام ده دریت.

بوچی مروفت تووشی کلوری ددان ده بییت؟

ئه وه کتر یانه ی به شیوه یه کی ناسایی له ناوه مددا هه دن ده توانن بوئمونه شه کری ناو خوار اک بکه نه به نه سیدی که وورد هور ده

زیان به ددان ده که به نی. که گهر شه کری ناو ده م که متر بییت پرۆسه ی هه لوه شان و کلوربوون براده وه ستیت و دیوی دهره وهی

ددان فریای چاک بوئه وه ده که ویت.

ئه گهر بیواو زوو و خوار دن بخوات نه و اهاوسه نگیی سروشتی له نیوان هیژه کانی هه لوه شینه رو چاکه کری ناو ده مددا

تیکه ده چیت. ددانه کان له دوی پرۆسه ی هه لوه شان فریای چاک بوئه وه نا که ون تووشی کلوری ده بن.

شوشتنی ددان به فلچه پریک له به کتر یاکان لاده با و فلوریش پرۆسه ی چاک بوئه وهی ددانه کان بهر پییده دات.

هه ر بو به ش شوشتنی ددان به فلچه وه کریمی فلور دار ددانه کان ده پاریزیت.

نایا پیاو ده توانی کلوری ددان بیینی؟

کلوری له سهره تاوه که کوپه له یه کی سپی که مه رنگ له سهر دیوی دهره وهی ددان ده ست پییده کات. له پاشان به نه که

دهش داده گهریت نه و کاته به که ددانه که کونی تیده بیت. ددانه که تووشی زیاتیکی وه هابوو که نیدی له شی مروفت

ناتوانی خوی له خویه وه چاکي کاته وه.

حه زه که کن له م بار هیه وه زیاتر بزائن؟

ئه نجه م نه ی پاریز گا (landsting) بهر پر سه که به خو رایی جاو دیری ددانی مندالان تا ته مه نی ۱۹ سالی دابین بکات.

به شیوه یه کی ناسایی کاری جاو دیری ددان له سهر شانی کلینیکه کانی سه ره به به شی گشتی جاو دیری ددانه

(Folk tandvårdsklinikerna)، به لام له زور به ی نه نجه م نه ی پاریز گا کانداه، مندالان ده توانن به خو رایی بچنه لای

ددانپزشکه کانی به شی تابه تیش. له م بار هیه وه له دکتوری ددان پر سیار بکه ن. ئیوه بو دوزینه وهی کلینیکه کانی به شی

گشتی جاو دیری ددان ده توانن هه م له بنکه ی له شساغی پر سیار بکه ن وهه م ده توانن له که ته لۆگی ته له فون که لک وهه رگن.

له م مالپه رانه شدا ده توانن رینوینی زیاتر له بار هی پاراستنی ددانی منداله کاتنان بخویننه وه:

www.folktandvarden.se یان www.infomedica.se

دهی نووسراوه که: Barbro Ernemo, medicinjournalist نووسراوه که له سهر بناغی راپورتیکی زانستیانه ی (SBU) Statens beredning för medicinsk utvärdering داریزراوه. پیندا چونه وهی یابه تانه له لایهن: Susanna Axelsson دکتوری ددان. SBU. ههروه ها پرؤفیسور Ingegerd Mejäre, Eastmaninstitut, Stockholm Redaktör: Ragnar Levi SBU پریشک وهه رپرسی زانیاری له SBU Copyright SBU och Barbro Ernemo, 2003

